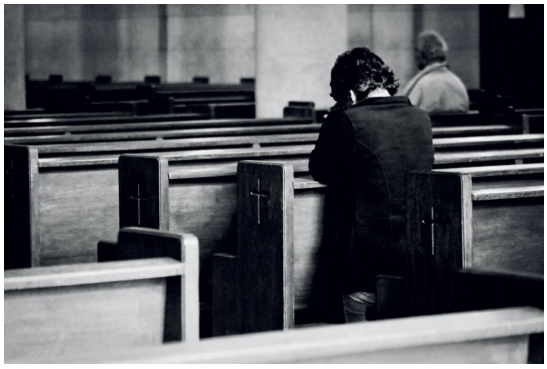
Svätý farár z Arsu to vysvetlil naozaj trefne: Takto sa dá zistiť, kto je dobrý kresťan!

Sv. Ján Mária Vianney

14. mája 2023 *Cirkev*

Už ste počuli o „mýtnikovej modlitbe“? Krátkej, ale mimoriadne účinnej. Jeden kňaz mi ju raz veľmi odporúčal a odvtedy si rada v duchu opakujem pri rôznych príležitostiach: „Ježišu Kriste, Synu Boží, zmiluj sa nado mnou hriešnou!“ Len nedávno som sa dozvedela, že aj známy farár z Arsu, svätý Ján Mária Vianney, ju odporúčal svojim veriacim v jednej zo svojich slávnych kázní.

Ilustračný obrázok, zdroj: pexels.com

***

Budem vám dnes hovoriť o tom, ako pýcha zaslepuje človeka a robí ho odporným v očiach Boha i ľudí, akým spôsobom môžeme tento hriech páchať a aké prostriedky máme používať, aby sme sa z neho polepšili. Tento hriech neraz trvá chvíľu, ale trest, aký po ňom nasleduje, je večný. Zvláštnym spôsobom charakterizuje pýchu to, že osoba, ktorá jej podlieha, nevidí v sebe žiadnu vinu. Pyšný človek nechce uveriť, že je pyšný, nechce priznať, že nemá pravdu. Jemu sa zdá, že všetko, čo hovorí, je dobré.

Podľa čoho môžeme poznať veľkosť tohto hriechu? Podľa utrpenia a pokorenia, ktoré prijal Pán Ježiš, aby ho vykorenil. Narodil sa z chudobných rodičov a žil v zabudnutí. Pozrite sa, aké veľké nešťastia priviedol na zem tento hriech. Keby nebolo pýchy, nebolo by pekla. Keby nebolo tohto hriechu, Adam by doteraz prebýval v pozemskom raji, my všetci by sme boli šťastní: nepodliehali by sme chorobám a všetkým nedostatkom, nebolo by smrti ani strašného súdu; nemuseli by sme sa báť nešťastnej večnosti, mali by sme zaistené nebo. Dobre by nám bolo na tomto a ešte lepšie na tamtom svete; život by nám plynul na slávu dobrého Boha a raz s dušou i telom by sme to isté robili v nebi. Keby nie tento prekliaty hriech, Ježiš Kristus by nebol musel zomrieť. Koľkých utrpení by bol ušetrený Božský Spasiteľ!

Spýtate sa, prečo tento hriech spôsobil toľko nešťastí? Preto, lebo keby Lucifer a jeho anjeli neboli pyšní, nebolo by zlých duchov, nikto by nepokúšal prvých rodičov, a preto by vytrvali v dobrom. Dobre viem, že každý ťažký hriech – ako lakomstvo, opilstvo, pomsta, nečistota – zasluhuje večný trest a že každý z týchto

hriechov ťažko zarmucuje Boha. Pýcha však najviac raní Srdce Ježiša. Duch Svätý sa tiež jasne vyjadruje o tomto previnení. Hovorí totiž, že pyšný človek je ohyzdný pred Bohom i ľuďmi. A Ježiš Kristus ďakuje svojmu Otcovi, že ukryl tieto tajomstvá pred múdrymi a vyjavil ich malým.

Boh pýchu prísne trestá

Ak pozorne čítame Písmo sväté, presvedčíme sa, ako Boh prísne trestá a ponižuje pyšných. Príkladom toho je kráľ Nabuchodonozor, ktorý sa vo svojej pýche považoval za Boha. Keď začal byť pyšný kvôli svojej moci, zakúsil, že je Boh na nebi, ktorý spravuje kráľovstvá. Lebo Boh dopustil na tohto pyšného človeka pomätenie zmyslov, takže sa mu zdalo, že je zvieraťom, utiekol teda do lesa a ako zvieratá, živil sa trávou. A tento stav trval tak dlho, kým Nabuchodonozor nevstúpil do seba a neuznal, že je slabým a úbohým stvorením.

Pozrite na Herodesa, ktorý odsúdil na smrť sv. Jakuba Apoštola a uväznil sv. Petra. Pýcha tohto kráľa nemala hraníc. Raz si zasadol na trón v kráľovskom odeve a predvádzal sa rečami pred ľudom, ktorý klamne hovoril: „To nehovorí človek, ale sám boh.“ V tej chvíli sa anjel dotkol Herodesa strašnou chorobou, lebo červy žrali zaživa jeho telo. A tak pyšný a ukrutný Herodes zomrel hanebnou smrťou.

Istý pustovník bol pyšný na svoju vieru a v prítomnosti sv. Palemona sa hodil do ohňa presvedčený, že sa mu nič nestane. Pôsobením zlého ducha skutočne vyšiel celý z plameňov, ale hneď spáchal hanebný hriech proti cnosti čistoty, a zlý duch pred očami Palemona vrhol pyšného do rozpálenej pece, v ktorej stratil život.

Ilustračný obrázok, zdroj: pexels.com

Tak je to – vždy a všade pyšný stretáva pokorenie, lebo toto previnenie je ošklivé Bohu a ohyzdné ľuďom. Lebo pyšný sa nezmieri s nikým, nad rovnakých sa vyvyšuje, vyšším od seba sa chce vyrovnať, často sa háda, a preto ľudia sa držia ďaleko od neho a nenávidia ho. Pýcha divne mení človeka – tak ako zmenila anjela, jedno z najkrajších stvorení, na ohavného diabla.

Pýchu vidíme u iných, u seba nie

Pyšný nechce iným nič priznať, ostro kritizuje, ponižuje iných, aby povýšil seba. Hovorí tiež o svojich dielach, chváli sa, že iní sa o nich vyjadrovali s uznaním. Keď vidí niekoľko osôb spolu, hneď sa mu zdá, že hovoria o ňom, že ho chvália alebo ohovárajú. Prázdnemu dievčaťu sa zdá, že má peknú postavu, a preto chodí vymeranými krokmi, s akýmsi afektovaním a pýchou, ktorá zdá sa, siaha až do oblakov. Ak má mnoho šiat, tak úmyselne nezatvára skriňu, aby to ľudia videli.

Keď sa pyšný ocitne v nejakom novom spoločenstve, bude rozprávať o svojej rodine, majetku, talentoch, len aby pozdvihol obraz o sebe vo verejnej mienke. Ak nejaký otec má dospelých synov alebo dcéry na vydaj, tak hneď počujete, ako bude rozprávať, koľko tisícok peňazí požičal. A poprosiť ho v tej chvíli o päť korún pre

chudobného, tak bohatstvá hneď kdesi zmiznú.

Čo je horšie, že dokonca zlí sú pyšní na svoje previnenia. Opilci rozprávajú, koľko dokážu vypiť a dokonca sa im nezatočí hlava, a iní, keď vypijú to isté množstvo pohárikov, sú úplne opití. Taký je dnes svet. A vy skúmajte svoje srdce a s rukou na srdci povedzte, či nemám pravdu? Tento hriech veľmi zatemňuje náš rozum. U iných vidíme pýchu, ale nevidíme ju u seba samých.

Mýtnikova modlitba

Ako farizej je obrazom pyšného človeka, tak mýtnik predstavuje človeka pokorného, naplneného pocitom osobnej ničoty a dôverujúceho Bohu. On zabúda na všetko, čo dobré mohol v živote vykonať a živo uznáva svoju duchovnú úbohosť a nehodnosť. Nesmie stáť pred Bohom, ani pozdvihnúť oči k nebu, nejde dopredu, netúži, aby ho videli, stojí v kúte ako vinník pred sudcom, pozerá do zeme, jeho srdce preniká ľútosť, oči má naplnené slzami. Z jeho duše sa vydiera prosba: „Bože môj, zmiluj sa nado mnou, lebo som veľký hriešnik.“

Vlastne táto pokora vzrušila Srdce Boha, lebo mýtnik dosahuje odpustenie vín a dostáva pochvalu z úst Ježiša Krista, ktorý hovorí, že sa vrátil domov ospravedlnený, zatiaľ čo farizej vo svätyni zaťažil svedomie novým hriechom. A Pán Ježiš končí svoje rozprávanie upozornením, že kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponižuje, bude povýšený.

Keď sme už spoznali pýchu, pozrime sa teraz na cnosť, ktorá je protikladom tohto hriechu. Ako pýcha je prameňom všetkých hriechov, tak pokora, naopak, je základom všetkých cností. To je brána, cez ktorú k nám prichádzajú Božie milosti. Podľa sv. Bernarda pokora je poznaním seba samého a pohŕdaním vlastnou ničotou. Ona je fakľou, pri ktorej jasne vidíme svoje nedokonalosti. Táto cnosť je k spáse absolútne nevyhnutná.

Sv. Anton videl na svete množstvo satanských sietí a strašne sa preľakol. Pýtal sa teda Boha, kto bude v stave uniknúť všetkým týmto nástrahám. Vtedy počul hlas, ktorý hovoril, že iba pokorný človek neupadne do týchto pascí. Sv. Augustínovi položili otázku, ktorá cnosť je najmilšia Bohu a ktorá vedie človeka najistejšie do neba. Po hlbšom zamyslení, odpovedal svätý Doktor Cirkvi, že je to pokora.

Bez pokory do neba nevojdeme

Šťastný je ten, kto má túto cnosť, lebo je schopný veľkých vecí. Bez pokory všetky ostatné cnosti sú naničo. Hoci by sme všetko rozdali chudobným, hoci by sme celý život plakali a robili pokánie za hriechy, hoci by sme zomreli na púšti, nevojdeme do neba, ak nám bude chýbať pokora. Nedivme sa teda, že svätí sa tak horlivo usilovali získať a zachovať si túto cnosť.

Čím viac ich Boh obdaroval milosťami, tým viac sa pokorovali. Sv. Pavol bol unesený až do tretieho neba, a aj napriek tomu sa nazýva veľkým hriešnikom, prenasledovateľom Cirkvi a nevydareným plodom. Svätý Martin aj svätý Augustín nesmú vojsť do Cirkvi, tak ich desí vlastná duchovná úbohosť.

Aj my musíme byť preniknutí pocitom osobnej úbohosti, ak sa chceme páčiť Bohu. Čím viac je strom zaťažený ovocím, tým viac sa jeho konáre skláňajú k zemi. A my tiež, čím viac dobra konáme, tým viac sa ponižujeme a pamätajme na to, že charakteristickým znamením dobrého kresťana je pokora.

Farár z Arsu, sv. Ján Mária Vianney

zdroj: pixabay.com

Takto spoznáme pokorného človeka

Pokorný nehovorí o sebe ani dobre, ani zle. On starostlivo venuje pozornosť sebe, oplakáva svoje viny a usiluje sa páčiť Bohu. Nesúdi blížnych ostro, nikým nepohŕda, má porozumenie pre omyly iných. O blížnom sa vyjadruje dobre. Ak nemôže o niekom dobre hovoriť, mlčí. Osobným pochvalám sa neteší, vyhýba sa im. Za svojich priateľov považuje predovšetkým tých, ktorí mu povedia jeho omyly a preukazuje dobrodenia tým, ktorí ho očierňujú.

Ako sa pyšný rád zdržuje v kruhu pochlebovačov, tak pokorný sa ich stráni. Rád sa rozpráva s Bohom, predstavuje Mu svoju úbohosť a prosí Ho o milosrdenstvo. V práci hľadá jedine chválu Boha, nedbá na ľudské ohľady, nezháňa sa za slávou.

Ak budeme pokorní, získame odpustenie najťažších hriechov, ale bez tejto cnosti, hoci by sme konali čo najviac dobrých skutkov, nebudeme spasení. Pokora preráža nebesia, odzbrojuje pravicu nahnevaného Boha a sama získava odpustenie. Či som nemal pravdu, keď som hovoril, že pokora je najkrajšia a najcennejšia zo všetkých cností? Keď ju máme, máme tiež všetky iné cnosti. Bez nej by všetky naše cnosti boli ničím.

Dobrého kresťana poznáme podľa toho, že pohŕda sebou, a všetky slová i skutky blížneho vysvetľuje dobre.

Som si istý, že ak budete mať cnosť pokory, vaše srdce okúsi šťastie na zemi a nebeské radosti v budúcom živote. Amen.

(*Kázne farára z Arsu*, pre redakčné účely upravené a krátené)

URL adresa článku: http://christianitas.sk/svaty-farar-z-arsu-to-vysvetlil-naozaj-trefne-takto-sa-da-zistit-kto-je-dobry-krestan/